

NAUKA

KOMITET NAUKOWY

Ewa Bartnik

Instytut Genetyki i Biotechnologii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Francesco Coniglione

Wydział Filozofii, Uniwersytet w Katanii, Katania, Włochy

Jacek Hołówka

Instytut Filozofii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Michał Karoński

Wydział Matematyki i Informatyki Uniwersytetu im. Adama Mickiewicza, Poznań

Michał Kleiber

Polska Akademia Nauk, Warszawa

Małgorzata Kossut

Instytut Biologii Doświadczalnej im. M. Nenckiego PAN, Warszawa

Ewa Łętowska

Instytut Nauk Prawnych PAN, Warszawa

Witold Rużyło

Instytut Kardiologii im. Stefana Wyszyńskiego, Warszawa

Mojmir Svoboda

Instytut Psychologii, Uniwersytet Masaryka, Brno, Republika Czeska

Zbigniew Szawarski

Instytut Filozofii, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Piotr Sztompka

Instytut Socjologii, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

Henryk Szymczak

Instytut Fizyki PAN, Warszawa

Ryszard Tadeusiewicz

Akademia Górniczo-Hutnicza, Kraków

Andrzej Kajetan Wróblewski

Instytut Fizyki, Uniwersytet Warszawski, Warszawa

Andrzej Zoll

Wydział Prawa i Administracji, Uniwersytet Jagielloński, Kraków

NAUKA

2 • 2026
KWARTALNIK

KOMITET REDAKCYJNY

JERZY MARIAN BRZEZIŃSKI – *redaktor naczelny*

Uniwersytet im. Adama Mickiewicza
Wydział Psychologii i Kognitywistyki – Poznań
e-mail: brzezuam@amu.edu.pl

ANDRZEJ B. LEGOCKI

Polska Akademia Nauk
Instytut Chemii Bioorganicznej – Poznań
e-mail: legocki@ibch.poznan.pl

ELŻBIETA SARNOWSKA-TEMERIUŚ

Polska Akademia Nauk
Instytut Badań Literackich – Warszawa
e-mail: ibadlit@ibl.waw.pl

ANDRZEJ WÓJTOWICZ – *sekretarz redakcji*

Polska Akademia Nauk
Instytut Chemii Bioorganicznej
Ośrodek Wydawnictw Naukowych – Poznań
e-mail: wojtow@man.poznan.pl

Polska Akademia Nauk • Warszawa 2026

NAUKA 2/2026

<https://www.nauka-pan.pl>
<https://journals.pan.pl/nauka>

© *Copyright*

Polska Akademia Nauk, Warszawa 2026
All rights reserved

ISSN 1231-8515

WYDAWCA

Polska Akademia Nauk
Warszawa, Pałac Kultury i Nauki

Redakcja kwartalnika NAUKA

61-713 Poznań, ul. Wieniawskiego 17
tel.: +48 618528503 wew. 1209
e-mail: wojtow@man.poznan.pl

Opracowanie językowe

Małgorzata Szkudlarska

Na okładce

Miedzioryt Corta Cornelisa *Zadośćuczynienie sprawiedliwości* (1566)
Biblioteka Naukowa PAU i PAN, domena publiczna

Indeks 366633

Druk i oprawa

Agencja Wydawniczo-Poligraficzna GIMPO
ul. M. Grzegorzewskiej 8, 02-778 Warszawa
tel.: +48 501 076 031
e-mail: gimpo@poligrafia.waw.pl

Spis treści

Ustawa – to jeszcze nie wszystko G. BORKOWSKA	7
Deliberacja rytualna jako mechanizm legitymizacji reform szkolnictwa wyższego w Polsce (2006–2024) A. BUDZANOWSKA	17
ALLEA – europejska platforma współpracy akademii nauk P.M. ROWIŃSKI, D. BOŻEK	35
Przeciw milczeniu i cenzurze. Początki historiografii Polski powojennej (1978–1989) A. FRISZKE	57
<i>Bogactwo narodów</i> Adama Smitha po 250 latach. Znaczenie dla współczesnych nauk ekonomicznych B. FIEDOR, M. GORYNIA, J. POLOWCZYK	73
Sztuczna inteligencja a recenzje naukowe: modele wykorzystania, polityki i wyzwania Ł. REMISIEWICZ	89
Między indywidualizmem a holizmem. Wyborcy racjonalni Anthony’ego Downsa w systemach sieciowych M. WAJZER	107
Diffusion of bibliometrics in global scientific publishing I. OLECH, R. SHRESTHA	133
Informacje dla autorów	161

Table of contents

There is more to it than just the Act G. BORKOWSKA	7
Ritual deliberation as mechanisms of legitimation in higher education reforms in Poland (2006–2024) A. BUDZANOWSKA	17
ALLEA – European platform for cooperation among academies of sciences P.M. ROWIŃSKI, D. BOŻEK	35
Against Silence and Censorship. The Beginnings of Postwar Polish Historiography (1978–1989) A. FRISZKE	57
Adam Smith's “The Wealth of Nations” 250 Years Later. Its Significance for Contemporary Economics B. FIEDOR, M. GORYNIA, J. POŁOWCZYK	73
Artificial intelligence and scientific peer review: usage models, policies, and challenges Ł. REMISIEWICZ	89
Between individualism and holism: Anthony Downs’s rational voters in networked systems M. WAJZER	107
Diffusion of bibliometrics in global scientific publishing I. OLECH, R. SHRESTHA	133
Notes for authors	161